

Ettevõtluse valdkonna ettepanekud Eesti IV Omavalitsuspäevaks

Ettevõtluse valdkonna ettepanekud Eesti IV Omavalitsuspäevaks. Mis Sind kõnetab?

Eile toimus järjekordne Eesti IV Omavalitsuspäeva seisukohtade ettevalmistamiseks moodustatud töögrupi kohtumine, kus valmisid muuhulgas ettevõtluse valdkonna ettepanekud. EVEAt esindas taaskord president Heiki Rits. Ettepanekud leiad allpool. Mis Sind kui ettevõtjat kõnetab?

Varasema kohtumise kohta saad ülevaate [SIIN!](#)

Eesti Omavalitsuspäev kui riiklik tähtpäev leiab Eesti ühiskonnas üha laiemat vastukaja. Kujunenud traditsiooni jätkamist nii üleriigilisel tasandil kui ka igas vallas ja linnas, külas ning õppeasutuses peetakse väga oluliseks kõikjal, kus omavalitsuste ajalugu, tänapäeva ning tulevikku tähtsaks peetakse. Tugevad omavalitsused on tugeva kogukonna ja hästi toimiva riigi alustalad, leiavad omavalitsuspäeva korraldajad. Riigikogu võttis 29. mail 2018 vastu seaduse, millega 1. oktoober nimetati riikliku tähtpäevana omavalitsuspäevaks, et väärtustada kohalike omavalitsuste tööd kogu riigi toimimises.

Eesti IV Omavalitsuspäev toimub tänavu **Pärnus 19-20.09.2019** ning selle üldine teema on "Haridus, teadus ning ettevõtlus – tee tulevikku". Oled oodatud!

Järgnevad ettevõtluse valdkonna ettepanekud ja selgitused, millest saad välja valida kõige olulisemad.

EESTI IV OMAVALITSUSPÄEV PÄRNUS. HARIDUS, TEADUS JA ETTEVÕTLUS – TEE TULEVIKKU

ETTEPANEKUD

Ettevõtluse valdkonnas:

- Juhinduda tegevuste kavandamisel põhimõttest, mille kohaselt ettevõtlus ja innovatsioon on lahendus ning võimalus, mis toimivad hariduse, teaduse ja ettevõtluse koostöös. Ettevõtluse toetamiseks kavandatavad ja rakendatavad lahendused peavad olema terviklikud ning nende väljatöötamisel peavad osalema kõik tööturu osapooled. Siseriiklikke, samuti järgmise perioodi Euroopa Liidu ja rahvusvaheliste toetusprogrammide vahendeid tuleb enam kasutada hariduse, teaduse ja ettevõtluse valdkondades ning neid toetava keskkonna arendamiseks ning innovaatiliste lahenduste väljatöötamiseks ja rakendamiseks.
- Rakendada süsteemselt proaktiivseid meetmeid investeringute meelitamiseks Eestisse viies ettevõtluse toetamise regionaalsel tasandil ühtse koordineerimise ja vastutuse alla. Kaaluda taotlejapoolse projekti omafinantseerimise määra diferentseerimist sõltuvalt maakonna arengueelduste tasemest.
- Püstitada eesmärgid ja kavandada meetmed, mis tagavad väerika elu- ja ettevõtluskeskkonna kõikjal Eestis. Rakendada meetmeid, mis motiveerivad kohalikke omavalitsusi aktiivselt tegelema ettevõtluseks soodsa keskkonna kujundamisega, samuti tegema koostööd ettevõtjate ja ettevõtetega piirkondliku arengu võimendamiseks. Madalama tulumääradega piirkondades kaaluda maksupoliitiliste erisuste sisseviimist, mis soodustaksid ettevõtlust ääremaalistes kohalikes omavalitsuses ja piirkondade tasakaalustatud arengut.
- Seada prioriteediks suuremal hulgal inimeste kaasamist tööturule läbi avaliku-, era- ja kolmanda sektori koostöö. Tagada puuetega inimestele ligipääs haridusele ja töökohtadele, sh toetada paremini kohandatud töökohtade loomist. Muuta toetusmeetmetest taotlemise paindlikuks ja vähem bürokraatlikuks.
- Diferentseerida taotlejapoolse omafinantseerimise määra sõltuvalt asukoha arengutasemest ja turutõrgete olemasolust. Kaotada piirangud erinevate toetuste koos taotlemiseks ja kasutamiseks ning soodustada katseprojekte.
- Viia lasteaedade ja koolide õppekavadesse kohustuslikuna ettevõtlikkuse õpe. Suurendada kõrgkoolide sh kolledžite, üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste, noorsootöö asutuste ja ettevõtete koostööd noorte tööturule sisenemiseks ja seal püsimiseks ning vajalike tööalaste oskuste arendamiseks. Arendada ja toetada meetmeid, mis tagavad kutse- ja karjäärinõustamise kõigile kättesaadavuse, sh paremini ära kasutada teadmisi ja kaasaegseid digilahendusi ning panustada veelgi enam kvalifikatsiooni tõstmisse ja ümberõppesse.

- Soodustada haridus- ja noorsootöö asutuste, ettevõtete ning kohalike omavalitsuse vahelist koostööd, mille eesmärgiks on toetada elanike, eriti noorte, töösukste ja ettevõtliku hoiaku kujunemist ning tööle asumist ja ettevõtlusega tegelemist.
- Integreerida põhikooli ja gümnaasiumi õppekava ettevõtluse õppe ja kutseõppega, et kõik põhikooli ja gümnaasiumi lõpetajad saaksid võimaluse omandada töösuhetesse astumiseks ettevõtlikkuse ning ettevõtlusega tegelemiseks vajalikud teadmised ning oskused. Samuti võimaluse omandada ettevõtlusega seotud teadmisi juba põhikoolis ja gümnaasiumis. Kohalikes omavalitsustes luua koostöös partneritega õppeasutuste baasil targa töö- ja loomekeskused, mis soodustavad kohalikes omavalitsustes ettevõtjate ja ettevõtete ning kodanikualgatuste koostööd ning loovad võimalusi kõrge kvalifikatsiooniga kaugtöö tegemiseks.
- Vähendada alaealiste töötamisel kehtivaid piiranguid, andes noortele võimalus töökogemuse saamiseks ja kutseõppes osalemiseks ning vaadates üle alaealiste töö regulatsiooni ning muuta noorte tööhõive soodustamiseks töölepingu seadust.
- Määratleda kehtivas õiguskorras kohalike omavalitsuste ülesandeks ettevõtluskeskkonna ja ettevõtlikkuse motiveeritud arendamine. Vaadates üle riigi ja kohalike omavalitsusüksuste ülesannete jaotus ning regionaalpoliitika järgnevateks aastateks.
- Lihtsustada riigimaade munitsipaliseerimist ettevõtluse edendamise ning muu regionaalse ja kohaliku arengu tagamise eesmärgil, sh uute eluasemekohtade loomiseks ja pikaajalisse maa kasutusse andmiseks koos hilisema väljaostuõigusega.
- Töökohtade kättesaadavaks tegemiseks ja ettevõtluse toetamiseks arendada uudseid, paindlikke ning nõudluspõhiseid hõreasustusse sobivaid transpordilahendusi ja toetusi. Samuti toetada teede sõidetavuse aastaringsuse tagamist ja hea raudteeühenduse arendamist komplekselt, mis arvestab elu- ja töökoha pendelrände vajadusi.
- Viia lõpuni kaasaegsetel lahendustel põhinev kiire lairiba internetiühenduse ehitamine maapiirkondades.
- Jätkata ja laiendada meetmeid, mis toetavad elamispindade renoveerimist turutõrke piirkondades üürituru tekke soodustamiseks ja töajõu mobiilsuse vajaduste lahendamiseks.
- Luua ettevõtjatele sooduslaenude ja -tagatiste paketid regionaalseid erisusi ning vajadusi arvestades. Kasutada terviklikult, paindlikult ja senisest efektiivsemalt töökohtade loomisel ning ettevõtluse arendamisel EL erinevate struktuurifondide, riigieelarve ja kohalike omavalitsuste rahalisi vahendeid, sh lahendused noorte perede maapiirkondadesse elama ja tööle asumise ning tagasirände soodustamise eesmärgil.

SELGITUSED

ETTEVÕTLUSEST

Majanduse kasvava rahvusvahelistumise ja üldise üleilmastumise tingimustes on üheks oluliseks riigi majanduse rahvusvahelist konkurentsivõimet määravaks teguriks riigi ettevõtluskeskkond. Reaalne konkurents ettevõtjate ja töötajate jaoks atraktiivseima keskkonna pakkumisel mõjutab meid juba pikemat aega. Seetõttu oleme järjekindlalt rõhutanud, kui oluline on kujundada ettevõtjasõbralik ärikeskkond. Üha enam saame aga kinnitust sellele, kui oluline roll on selles valdkonnas edu saavutamiseks elukeskkonnal ja elutingimustel ning nendega seonduval turva- ja perspektiivitundel tervikuna. Vajame keskkonda, kus inimesel on hea elada täna ja tulevikus. Keskkonda, kus inimene, kes töötab või tegeleb ettevõtlusega, saab õiglast ja rahuldavat tasu ning vajadusel sotsiaalseid toetusi ja teenuseid, mis tagavad väärrika, turvalise ja jätkusuutliku elu temale endale ja ta perekonnale.

Sellise eesmärgi saavutamiseks tuleb teha koostööd silmas pidades tuntuks saanud ütlust, mille kohaselt see, mis tõi meid siia, ei vii meid enam edasi.

Riigi, kohaliku omavalitsuse ja haridussüsteemi võimalus ja ülesanne on aidata kaasa töökohtade loomisele selleks vajaliku kvalifitseeritud tööjõu ettevalmistamisele, investeringute juurde meelitamisele ja inimestes üldise ettevõtliku vaimu kasvatamisele, aga ka laiemas plaanis tervikuna sellise elukeskkonna kujundamisega, mida inimesed tänapäeval vajavad. Seda saab edukalt korraldada läbi kohaliku tasandi partnerluse, millesse on kaasatud ettevõtjad, haridusasutused, teadus- ja arendusorganisatsioonid ning kohalikud omavalitsused.

Kohalikud omavalitsused, kus on olemas ettevõtlus ja töökohad, on elujõulised. Sinna jäävad noored, kes soovivad rajada oma kodu ja pere. Täna toimub jätkuvalt ääremaastumine mitmetes kohalikes omavalitsustes ning inimesed on suundunud

suurematesse tõmbekeskustesse tööd otsima. Kui vallas või linnas ei ole enam noori, siis sellel kohalikul omavalitsusel puudub tulevik.

Aktiivne ettevõtluskeskkond aitab toetada töökohtade loomist ja püsimist eelkõige maapiirkondades, mis omakorda tähendab omavalitsuse tulubaasi suurenemist ning vähendab samuti ääremaastumist. Tegus ettevõtluskeskkond aitab noored tagasi maapiirkondadesse, toetab kohalikku initsiatiivi ja kohaliku demokraatia arengut.

Kohalikel omavalitsustel ei ole seadusest tulenevaid kohustusi ja eraldi ressursse, mida nad saaks otseselt kasutada ettevõtluse arendamiseks. Siiski aidatakse ettevõtjaid näiteks infrastruktuuri arendusel, toetatakse alustavaid ettevõtjaid, jagatakse infot ja julgustatakse ettevõtlusega alustama ning viiakse ellu turundusprogramme. Oluline on inimeste koolitamine ettevõtlikeks ja ettevõtjateks. Vallad ja linnad täidavad osaliselt vahendaja rolli ettevõtjate suhtlemisel eri institutsioonidega.

Ettevõtluskultuuri edendamiseks on kohalikul omavalitsusel võimalik koolitada läbi haridussüsteemi nii õpilasi kui ettevõtjaid, korraldada üritusi, rajada piirkonna ettevõtluskeskusi ning tegeleda ühiselt oma piirkonna arendamise ja atraktiivsemaks muutmisega.

Ettevõtluse arenemise olulisemateks väljakutseteks on kvalifitseeritud tööjõu ning head palka pakkuvate ettevõtete vähesus. Edendada tuleks koostööd ülikoolide, rakenduskõrgkoolide ja kutseõppe õppekavade loomisel ja täiendamisel. Strateegilise planeerimise juures tuleks arvestada ettevõtjate ja üliõpilaste vajadusi regioonis. Regionaalse kõrghariduse konkurentsivõime suurendamiseks saaks ülikoolidesse kaasata ettevõtlusest investeringuid mis soodustavad teadus- ja arendustegevust.

Tööjõu puudust mõjutavad kaudselt ka elukeskkond, transport ning kvaliteetsed teenused, mis on tööjõu kaasamisel olulised. Tööjõuturu elavdamiseks saavad omavalitsused läbi erinevate abistavate teenuste tuua tööturult kõrvale jäänud

elanikkonda, eakaid, noori ning erivajadusega inimesi. Nende kaasamiseks saavad ettevõtjad abi omavalitsuste pakutavatest teenustest. Riik ning omavalitsus saavad tööturule erinevate valdkondade ja meetoditega, sh toimiva transpordi tagamisega, on loodud erivajadusega inimestele ja tööturult tõrjututele mõeldud programmid näiteks kodu ja töökoha kohandamine, maksusoodustused, isikliku abistaja teenus jne.

Tööjõu struktuurne mittevastavus ettevõtete vajadustele toob tööturule sisenemisel takistuseks oskuste ning vajaduste puudumise üld-, kutse- ja kõrghariduses. Ettevõtluse ja hariduse koostöö.

Riik ning Euroopa Liit saab pakkuda ettevõtluse arendamiseks tuge läbi toetusmeetmete, luues ühiskonna jaoks vajalikes valdkondades jätkusuutliku arengu, arvesse võttes regionaalset aspekti. Rakendada tuleks uusi regionaalseid ELi ja siseriiklikke strateegiad ning initsieerida omavalitsuste vahelisi koostööprojekte teenuste kujundamisel.

Täna peame mõtlema sellele, mida edaspidi veel teha. Algatuse tegemiseks sõnastasime mõned ettepanekud, millele tulevikus lisa ootame.

Ettepanekud ja selgitused pärinevad töögrupi dokumendist.

Veebilehel:

<https://evea.ee/ettevotluse-valdkonna-ettepanekud-eesi-iv-omavalitsuspaevaks-mis-on-sinu-meelest-koige-olulisemad/>